

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	20700 - Introducció als Estudis Literaris
Grup	Grup 2, 1S, lletres G-O
Guia docent	B
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	20700 - Introducció als Estudis Literaris
Crèdits	2.4 presencials (60 hores) 3.6 no presencials (90 hores) 6 totals (150 hores).
Grup	Grup 2, 1S, lletres G-O(Campus Extens)
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professors	Horari d'atenció alumnat					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Jaume Guiscafrè Danús	15:00h	17:00h	Dijous	26/09/2011	19/02/2012	CE12
jaume.guiscafre@uib.cat	12:00h	14:00h	Dimarts	26/09/2011	19/02/2012	CE12

Titulacions on s'imparteix l'assignatura

Titulació	Caràcter	Curs	Estudis
Grau d'Estudis Anglesos	Formació Bàsica	Primer curs	Grau
Grau de Filosofia	Formació Bàsica	Primer curs	Grau
Grau d'Història	Formació Bàsica	Primer curs	Grau
Grau d'Història de l'Art	Formació Bàsica	Primer curs	Grau
Grau de Llengua i Literatura Catalanes	Formació Bàsica	Primer curs	Grau
Grau de Llengua i Literatura Espanyoles	Formació Bàsica	Primer curs	Grau

Contextualització

Aquesta assignatura forma part dels crèdits bàsics que s'imparteixen en el primer curs dels graus de Llengua i Literatura Catalanes, Llengua i Literatura Espanyoles, Estudis Anglesos, Història, Història de l'Art i Filosofia. Així mateix, fa part del mòdul de Teoria de la Literatura i Literatura Comparada del Grau de Llengua i Literatura Catalanes.

En aquesta assignatura s'ofereix a l'estudiant una introducció a les metodologies fonamentals d'estudi de la literatura, amb independència del sistema de procedència i de la periodització. S'hi treballa a partir del comentari de textos diversos de la literatura universal per tal d'assolir un doble objectiu: el coneixement d'un corpus d'obres rellevants i la reflexió aprofundida sobre les característiques dels principals gèneres literaris respecte de la conformació històrica que han tingut i a partir de les categories crítiques que la Teoria de la Literatura ha plantejat per aproximar-s'hi.

Amb aquesta finalitat, en el primer tema, es revisen les funcions i l'estat actual de les principals disciplines d'anàlisi literària (Història de la Literatura, Crítica Literària, Teoria de la Literatura i Literatura Comparada) fent un especial incís en aquelles aportacions que les relacionen amb d'altres disciplines de les ciències humanes i socials. En els segon, tercer i quart tema, a partir de la lectura aprofundida d'un conjunt d'obres literàries (originals o traduïdes en llengua catalana), els alumnes aprendran a manejar els mètodes d'investigació i anàlisi dels principals gèneres literaris (poesia, narrativa i teatre) i a explicitar mitjançant conceptes teòrics les característiques de cadascun. Per tal d'aconseguir una visió global sobre el fet literari i en consonància amb la diversitat d'estudis de procedències dels alumnes, es prendran també en consideració els

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	20700 - Introducció als Estudis Literaris
Grup	Grup 2, 1S, lletres G-O
Guia docent	B
Idioma	Català

gèneres que emergeixen en els espais de frontera del camp literari respecte d'altres produccions discursives afins (cinema, còmic, etc.).

Mitjançant les pràctiques i els projectes que es duren a terme durant el curs els alumnes es familiaritzaran amb els mecanismes bàsics d'elaboració d'un treball acadèmic en literatura: a) la recerca d'informació en biblioteques i aplicacions en xarxa, b) la interpretació de les dades i c) l'exposició escrita dels resultats del treball.

En general, es tracta d'una assignatura instrumental, que es proposa oferir a l'estudiant eines per a l'anàlisi dels textos literaris i que puguin fomentar la capacitat de lectura crítica en qualsevol disciplina de les ciències humanes i socials. La metodologia d'aprenentatge es basa tant en sessions teòriques com en sessions pràctiques que es duren a terme en grups més reduïts.

Requisits

Aquesta assignatura no comporta requisits específics, més enllà de la competència plena, oral i escrita, en llengua catalana. El coneixement d'altres llengües és desitjable.

Per cursar aquesta assignatura cal que els alumnes estiguin disposats a augmentar el seu bagatge de lectures i a implicar-se en l'anàlisi crítica de les obres. S'exigirà, així mateix, la participació a classe en les sessions teòriques i en les pràctiques, especialment en aquelles que comportin comentaris de textos. També s'exigirà als alumnes que es comprometin a portar al dia el calendari de lectures de l'assignatura que es proposarà a principi de curs.

Competències

Específiques

1. Capacitat de localitzar i manejar informació relativa a la disciplina en fons bibliogràfics i documentals, en bases de dades i recursos d'Internet, i d'emprar aplicacions informàtiques específiques (CE 9).
2. Capacitat de transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic especialitzat o no especialitzat (CE10).

Genèriques

1. Capacitat per aprendre i treballar de forma autònoma i en equip (CG 2).
2. Capacitat d'autocrítica orientada a la recerca de la qualitat i la millora contínua (CG 3).
3. Capacitat de generar noves idees (creativitat) i de dissenyar i gestionar projectes (CG 8).

Continguts

Continguts temàtics

Tema 1. El fet literari

1.1. El concepte de literatura

1.2. El lector, l'escriptor i els circuits de producció i consum

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	20700 - Introducció als Estudis Literaris
Grup	Grup 2, 1S, lletres G-O
Guia docent	B
Idioma	Català

1.3. Mètodes i disciplines d'aproximació al fet literari

1.4. La diversificació dels mitjans d'expressió literària

Tema 2. La poesia

2.1. Naturalesa i desenvolupament de la poesia lírica

2.2. El text poètic com a acte de comunicació

2.3. El llenguatge poètic: concreció simbòlica i configuració retòrica

2.4. Poesia i interpretació: els sentits del poema

2.5. La formalització de la lírica: mètrica i ritme

Tema 3. La narrativa

3.1. La narració: definició i gèneres

3.2. Instàncies d'enunciació: el pacte narratiu

3.3. Els components de la narració

3.4. L'anàlisi de la temporalitat

3.5. Els personatges i la representació de les veus narratives. La focalització

3.6. La configuració del temps i de l'espai. El cronotop

Tema 4. El teatre

4.1. L'especificitat del discurs teatral

4.2. La ficció dramàtica: conflicte dramàtic i organització de la trama

4.3. La construcció dels personatges

4.3. La dramaturgia i l'escenificació

Metodologia docent

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció
Classes teòriques		Grup gran (G)	Sessions en què el professor i els alumnes exposaran els continguts teòrics de l'assignatura. Així mateix, es treballarà a l'aula amb exemples concrets que permetin il·lustrar l'exposició. Les sessions teòriques comporten la participació activa dels alumnes, en el comentari de textos i lectures proposades i en l'expressió dels dubtes que puguin sorgir al llarg de les sessions. Es proporcionarà als alumnes un calendari de lectures, que caldrà respectar per poder seguir adequadament aquestes sessions.
Classes pràctiques		Grup mitjà (M)	En les sessions pràctiques en grup mitjà es treballarà mitjançant la resolució de casos concrets, habitualment a partir del comentari de textos literaris que es proposaran als alumnes. Són sessions en què serà necessària la participació més activa dels alumnes, que, en algunes ocasions, hauran de lliurar els resultats dels exercicis que s'hi facin.

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	20700 - Introducció als Estudis Literaris
Grup	Grup 2, 1S, lletres G-O
Guia docent	B
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció
Tutories ECTS		Grup mitjà (M)	En les sessions de tutoria el professor resoldrà els dubtes que puguin sorgir en el decurs de la preparació de les diferents proves avaluable de l'assignatura. S'aniran programant en funció del calendari d'avaluació.
Avaluació	Examen global	Grup gran (G)	Durant el període d'avaluació complementària es farà un examen global, d'una durada màxima de tres hores, que serà recuperable durant el període d'avaluació extraordinària.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció
Estudi i treball autònom individual virtuals	Participació en entorns virtuals	Al llarg del curs, s'oferirà als alumnes la possibilitat de participar en diversos fòrums de crítica, anàlisi i creació literària. En els recursos corresponents a cada tema es crearà una tasca concreta (fòrum, glossari...) que farà part de l'avaluació de l'assignatura.
Estudi i treball autònom individual	Projecte	L'alumne haurà d'elaborar individualment un treball en què demostrï la capacitat de comprendre els conceptes bàsics per a l'estudi de la literatura i d'aplicar-los a la interpretació i al comentari de textos. Serà necessari cercar i consultar bibliografia específica i familiaritzar-se amb els mètodes d'exposició escrita d'un treball acadèmic.
Estudi i treball autònom individual	Tutories electròniques	Al llarg de tot el curs, els alumnes podran dirigir-se al professor mitjançant el correu electrònic, si bé el lliurament de tasques avaluable es farà únicament en paper. Així mateix, es crearan a la pàgina de la plataforma de teleeducació Moodle fòrums específics per a la resolució cooperativa de dubtes referents a l'assignatura i espais informatius que el professor emprarà per resoldre qüestions generals que vagin sorgint al llarg del semestre.
Estudi i treball autònom individual		Els alumnes hauran de dedicar les hores d'estudi autònom de l'assignatura a comprendre els continguts teòrics explicats a classe, a partir de la lectura de la bibliografia recomanada i de la proporcionada en el dossier. L'objectiu no serà tant memoritzar dades concretes com aprendre a aplicar les principals metodologies d'anàlisi dels estudis literaris i demostrar la lectura aprofundida dels llibres que es treballaran en el decurs del semestre.
Estudi i treball autònom en grup	Blog	En grups que s'han de formar durant les primeres setmanes de classe (els terminis es comunicaran a principi de curs), els alumnes s'han de reunir per dissenyar un recurs informatiu i d'anàlisi sobre una de les lectures obligatòries de l'assignatura que caldrà acordar amb el professor. La tasca de composició i disseny del blog ha de ser grupal, però el contingut s'ha de nodrir de les contribucions individuals de cada alumne. Durant la primera setmana de classe i en diverses sessions pràctiques es proporcionaran les orientacions necessàries per dur a terme aquesta activitat.

Estimació del volum de treball

Modalitat	Nom	Hores	ECTS	%
Activitats de treball presencial		60	2.4	40
Total		150	6	100

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	20700 - Introducció als Estudis Literaris
Grup	Grup 2, 1S, lletres G-O
Guia docent	B
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Hores	ECTS	%
Classes teòriques		34.5	1.38	23
Classes pràctiques		15	0.6	10
Tutories ECTS		7.5	0.3	5
Avaluació	Examen global	3	0.12	2
Activitats de treball no presencial		90	3.6	60
Estudi i treball autònom individual	Participació en entorns virtuals	6	0.24	4
Estudi i treball autònom individual	Projecte	26	1.04	17.33
Estudi i treball autònom individual	Tutories electròniques	2	0.08	1.33
Estudi i treball autònom individual		35	1.4	23.33
Estudi i treball autònom en grup	Blog	21	0.84	14
Total		150	6	100

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Aquesta assignatura preveu dos itineraris d'avaluació. Durant les tres primeres setmanes de curs, cada alumne ha d'acordar amb el professor l'itinerari avaluatiu que es compromet a seguir i ha de signar el contracte pedagògic corresponent. Amb la signatura d'aquest document l'alumne es compromet a dur a terme totes les activitats incloses en l'itinerari que hagi seleccionat.

- L'itinerari A comporta un compromís d'assistència a un 80% de les sessions teòriques i a la totalitat de les sessions pràctiques de l'assignatura i suposa una avaluació continuada al llarg del semestre.
- L'itinerari B està reservat a aquells alumnes que puguin preveure que durant el curs no podran comprometre's a assistir a un 80% de les sessions. En aquest cas, l'alumne serà avaluat a partir d'un examen global i a partir de la realització d'un projecte, integrat per un conjunt de tasques no presencials. És obligatori validar-les amb el professor al llarg del semestre en una sèrie de tutories concertades en què l'alumne haurà de presentar i exposar individualment els avenços en la seva feina.

En qualsevol dels itineraris, l'alumne obtindrà una qualificació numèrica d'entre 0 i 10 per a cada activitat avaluativa, que serà ponderada segons el pes que tingui en el conjunt. La qualificació global serà la suma de les qualificacions ponderades de cada activitat.

Per poder superar l'assignatura cal que l'alumne dugui a terme totes les activitats d'avaluació proposades i que, a l'examen global, obtingui un mínim de 4 punts sobre 10 a l'itinerari A i un mínim de 5 punts sobre 10 a l'itinerari B. Si no aconsegueix aquesta puntuació mínima o si vol millorar la nota podrà repetir l'examen durant el període d'avaluació extraordinària.

Segons l'article 32 del Reglament acadèmic, relatiu al frau en l'avaluació, 'la realització demostradorament fraudulenta d'alguna de les activitats d'avaluació incloses en l'avaluació d'alguna assignatura comportarà, segon les circumstàncies, una menysvaloració en la seva qualificació que, en els casos més greus, pot arribar a la qualificació de «suspens» (0,0) a la convocatòria anual. En particular, es considera un frau la inclusió en un treball de fragments d'obres alienes presentats de tal manera que es facin passar com a propis de l'estudiant.' El calendari de lliurament de tasques de cada itinerari s'inclou en el cronograma de l'assignatura. Qualsevol canvi s'anunciarà a la pàgina de la plataforma de teleeducació Moodle.

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	20700 - Introducció als Estudis Literaris
Grup	Grup 2, 1S, lletres G-O
Guia docent	B
Idioma	Català

Examen global

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (Recuperable)
Descripció	Durant el període d'avaluació complementària es farà un examen global, d'una durada màxima de tres hores, que serà recuperable durant el període d'avaluació extraordinària.
Criteris d'avaluació	- Capacitat de raonament crític i grau de competència a l'hora d'aplicar els conceptes teòrics explicats a classe a l'anàlisi de casos concrets. - Grau de competència a l'hora de redactar per escrit un text coherent, cohesionat i adequat al que es demana.

Percentatge de la qualificació final: 50% per l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 50% per l'itinerari B

Participació en entorns virtuals

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Tècniques d'observació (No recuperable)
Descripció	Al llarg del curs, s'oferirà als alumnes la possibilitat de participar en diversos fòrums de crítica, anàlisi i creació literària. En els recursos corresponents a cada tema es crearà una tasca concreta (fòrum, glossari...) que farà part de l'avaluació de l'assignatura.
Criteris d'avaluació	- Qualitat de les intervencions i capacitat de relacionar continguts de l'assignatura, d'elaborar reflexions originals i de contribuir al diàleg amb els altres participants.

Percentatge de la qualificació final: 5% per l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 5% per l'itinerari B

Projecte

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (Recuperable)
Descripció	L'alumne haurà d'elaborar individualment un treball en què demostrï la capacitat de comprendre els conceptes bàsics per a l'estudi de la literatura i d'aplicar-los a la interpretació i al comentari de textos. Serà necessari cercar i consultar bibliografia específica i familiaritzar-se amb els mètodes d'exposició escrita d'un treball acadèmic.
Criteris d'avaluació	- Capacitat de localitzar i analitzar informació i, molt especialment, d'aplicar els continguts teòrics de l'assignatura a l'anàlisi dels casos que es proposin en el projecte. - Es valorarà específicament l'originalitat en la selecció de les informacions, la diversitat de fonts consultades i l'aprofundiment en l'anàlisi dels casos que s'estudien. - Adequació de la redacció i la presentació del projecte al que preveuen les 'Orientacions metodològiques per a la presentació de treballs acadèmics' de la Facultat de Filosofia i Lletres.

Percentatge de la qualificació final: 20% per l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 45% per l'itinerari B

Blog

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Tècniques d'observació (Recuperable)
Descripció	En grups que s'han de formar durant les primeres setmanes de classe (els terminis es comunicaran a principi de curs), els alumnes s'han de reunir per dissenyar un recurs informatiu i d'anàlisi sobre una de les lectures obligatòries de l'assignatura que caldrà acordar amb el professor. La tasca de composició i disseny del blog ha de ser grupal, però el contingut s'ha de nodrir de les contribucions individuals de cada alumne. Durant la

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	20700 - Introducció als Estudis Literaris
Grup	Grup 2, 1S, lletres G-O
Guia docent	B
Idioma	Català

primera setmana de classe i en diverses sessions pràctiques es proporcionaran les orientacions necessàries per dur a terme aquesta activitat.

Criteris d'avaluació - Avaluació en grup (50% de la nota): es valorarà l'originalitat del tema, la coherència global del recurs i els continguts que hagin estat elaborats per tot el grup (introducció i conclusions). - Avaluació individual (50% de la nota): es valorarà la capacitat de síntesi, de pensament crític i d'argumentació. Es tindran en compte també molt especialment la utilització de recursos bibliogràfics (llibres i articles), l'expressió adequada en un llenguatge acadèmic i la utilització correcta de les categories i els conceptes apresos en l'assignatura.

Percentatge de la qualificació final: 25% per l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 0% per l'itinerari B

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Els continguts de l'assignatura es complementaran amb un dossier de textos que es posarà a disposició dels alumnes al Servei de Reprografia.

Els continguts teòrics de l'assignatura s'exemplificaran amb l'anàlisi de dos corpus de lectures obligatòries: a) dossier de lectures i exemples referents als distints temes de l'assignatura (disponibles a la plataforma de teleeducació Moodle o al Servei de Reprografia) i b) tres obres corresponents als principals gèneres literaris que es treballaran en el decurs del semestre (poesia, narrativa i teatre).

Les tres obres que hauran de llegir els alumnes són: *Les dones i els dies* de Gabriel Ferrater (Edicions 62), *Lolita* de Vladimir Nabokov (labutxaca) i *Hamlet* de William Shakespeare (Editorial Vicens Vives).

Hi haurà una bibliografia completa de l'assignatura (amb informacions sobre diccionaris, enciclopèdies i recursos diversos) i una bibliografia específica per a cada tema a la pàgina de la plataforma de teleeducació Moodle.

Bibliografia bàsica

ABELLÁN, J.; BALLART, P.; SULLÀ, E. (1997). *Introducció a la Teoria de la Literatura*. Barcelona: Angle Editorial.

CABO ASEGUINOLAZA, F.; RÁBADE VILLAR, M. do C. (2006). *Manual de Teoría de la Literatura*. Madrid: Castalia.

CULLER, J. (2000). *Breve introducción a la teoría literaria*. Barcelona: Crítica.

LLADÓ, M.; GARCÍA, M. (1999). *Breu història de la literatura universal*. Barcelona: La Magrana.

VILLANUEVA, D. (coord.) (1994). *Curso de teoría de la literatura*. Madrid: Taurus.

Bibliografia complementària

BAL, M. (1985). *Teoría de la narrativa (Introducción a la narratología)*. Madrid: Cátedra.

BALLART, P. (1997). *El contorn del poema*. Barcelona: Quaderns Crema.

BATLLE, C.; JORDÀ, E. (2000). *Introducció al teatre i les arts escèniques: la representació teatral*. Barcelona: UOC.

BOBES, M. C. (1991). *Semiología de la obra dramática*. Madrid: Taurus.

BOBES, M. C. (1993). *La novela*. Madrid: Síntesis.

BOBES, M. C. (ed.) (1997). *Teoría del teatro*. Madrid: Arco.

Any acadèmic	2011-12
Assignatura	20700 - Introducció als Estudis Literaris
Grup	Grup 2, 1S, lletres G-O
Guia docent	B
Idioma	Català

- CABO ASEGUINOLAZA, F. (1997). *Teorías sobre la lírica*. Madrid: Arco.
- CESARANI, R. (2004). *Introducción a los Estudios Literarios*. Barcelona: Crítica.
- COMPANY, J. M. (1987). *El trazo de la letra en la imagen: Texto literario y texto fílmico*. Madrid: Cátedra.
- EAGLETON, T. (1988). *Una introducción a la teoría literaria*. Madrid/Mèxic: Fondo de Cultura Económica.
- GARCÍA BARRIENTOS, J. L. (1996). *El lenguaje literario: 1. La comunicación literaria*. Madrid: Arco.
- GARRIDO, A. (1993). *El texto narrativo*. Madrid: Síntesis.
- GARRIDO, A. (1997). *Teorías de la ficción literaria*. Madrid: Arco.
- GIMFERRER, P. (1999). *Cine y literatura*. Barcelona: Seix Barral.
- LODGE, D. (1998). *L'art de la ficció*. Barcelona: Empúries.
- LLOVET, J.; CANER, R.; CATELLI, N.; MARTÍ, A.; VIÑAS, D. (2005). *Teoría literaria y literatura comparada*. Barcelona: Ariel.
- MONEGAL, A. (2000). *Literatura y pintura*. Madrid: Arco.
- OLIVA, S. (2008). *Nova introducció a la mètrica*. Barcelona: Quaderns Crema.
- ROSSELLÓ, R. X. (1999). *Anàlisi de l'obra teatral: teoria i pràctica*. Barcelona: PAM.
- SÁNCHEZ-MESA, D. (2004). *Literatura y cibercultura*. Madrid: Arco.
- SULLÀ, E. (1985). *Poètica de la narració*. Barcelona: Empúries.
- TRANCÓN, S. (2006). *Teoría del Teatro*. Madrid: Fundamentos.

Altres recursos

Els alumnes tendran a la seva disposició altres recursos no bibliogràfics a la pàgina de la plataforma de teleeducació Moodle.

